

Villilohi – yhteistyöverkosto
vaelluskalojen puolesta ry
Y-tunnus: 3060368-9

LAJIHAVAINTO

10.9.2023

prosessiosoite:
Sami Myllymäki

Lapin Ely-keskus
Kirjaamo

EU:n LUONTODIREKTIIVIN LIITTEIDEN II JA IV SUOJAAMAN LAJIN HAVAINTO

Sierilään suunnitellun vesivoimalaitoksen vaikutusalueella on tehty vahvistettu **havainto** vahvasti suojellusta **kirjojokikorennosta** (*Ophiogomphus Cecilia*). Havainto vastakuoriutuneesta naarasyksilöstä on tehty **2.7.2023 klo 1926** Oikaraisilla Vanhakosken ja Hanninojan välisellä alueella. Havainto on dokumentoitu valokuvin (valokuvaaja Elise Soudunsaari) (liite 1) ja kahdella henkilötodistajalla. Lajimääritys on tehty asiantuntijan toimesta, havainnon perustella on pyydetty asiantuntijan lausunto (Petri Parkko, liite 2).

Havainto todistaa, että Kemijoen pääuomaan ja siihen laskevien virtaavien vesien yhtymäkohdista löytyy kyseisen lajin lisääntymispaikkoja. Voimalaitoksen mahdollisten rakennustöiden aloittaminen aiheuttaisi välittömästi alavirran puolella laissa kiellettyä uhkaa toukkavaiheen yksilöille. Mahdollisen voimalaitoksen aiheutama vedenpinnan säännöstely pääuomassa hävittäisi vaikutusalueeltaan pienten virtavesikohteiden koskiosuuksia kirjojokikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikkoineen.

Kirjojokikorento on EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (a) suojaama sudenkorentolaji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen ovat luonnonsuojelulla kiellettyä. Havainnosta johtuen lajin esiintymistä on alueella kartoitettava. On toteutettava oikeaan ajankohtaan sijoittuva pätevän asiantuntijan tekemä ammattitaitoinen inventointi, jossa toteutuu perusteellinen lajin lisääntymispaikkaselvitys. Seuraava mahdollinen ajankohta inventoinnille voisi olla elokuussa 2024. Tällöin on tutkittava suunnitellun voimalaitoksen vaikutusalueella olevat kaikki virtavesikohteet useammalla maastokäynnillä.

Villilohi ry muistuttaa, että kirjojokikorenon suojelu havaintoalueella astuu voimaan heti, kun tieto havainnosta on viranomaiselle toimitettu. Villilohi ry vaatii viranomaista ryhtymään kaikkiin välittömiin toimiin, joita lajin suojaaminen vaatii. Mitään Sierilään suunnitellun vesivoimalaitoksen rakennustöitä vaikutusalueella ei voida aloittaa ennen mahdollisten poikkeuslupien lainvoimaisuutta. Poikkeuslupia ei voida käsitellä tai myöntää ilman asianmukaista ja kattavaa inventointia.

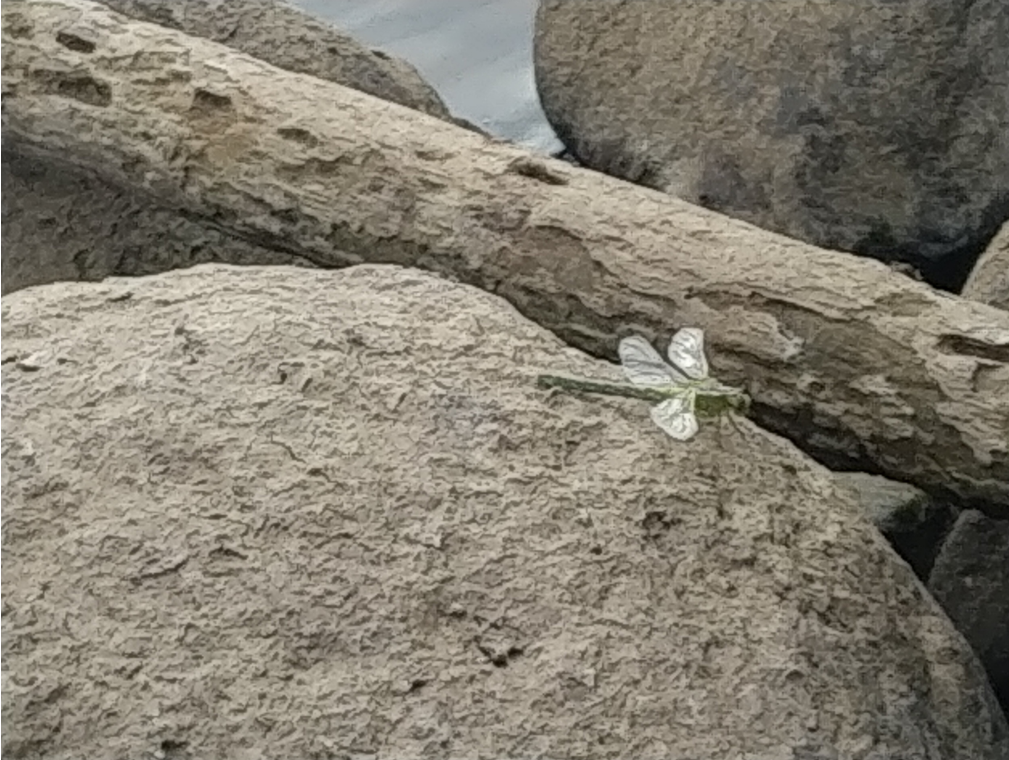
Villilohi ry pyytää viranomaista vahvistamaan lajihavainnon vastaanottamisen kirjallisesti ja ilmoittamaan kirjallisesti niistä toimista, joihin viranomainen havainnon johdosta ryhtyy.

Villilohi ry:n puolesta ystävällisin terveisin,

Mika Suutari-jääskö
puheenjohtaja
Villilohi ry

Päivi Lundvall
hallituksen jäsen
Villilohi ry

Liite 1. Valokuvat.

Liite 2. Asiantuntijan lausunto.

LAUSUNTO 26.8.2023

Kirjojokikorenon (*Ophiogomphus cecilia*) esiintymisestä Sierilän suunnitellulla voimalaitosalueella

Kirjojokikorento on EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (a) sudenkorentolaji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen ovat luonnonsuojelulailta kiellettyjä. Lajin päälevinneisyysalue ulottuu Saksasta Kazakstaniin ja lännempänä Euroopassa on vain yksittäisiä erillisesiintymiä. Suomessa tämän jokseenkin harvinaisen itäisen lajin levinneisyyden painopiste on Kaakkois-Suomessa, mutta lajia on tavattu nykyisin jo Kittilän korkeudelta (Laji.fi).

Kirjojokikorento suosii elinympäristöinä pieniä ja keskisuuria virtavesiä ja erityisesti niiden nopeasti virtaavia kohtia (Karjalainen 2010). Kemijoen pääuoma ei sovellu lajin lisääntymiseen, mutta monista siihen laskevista puroista ja pikkujoista löytyy sopivia lisääntymispaikkoja. Käytännössä vedenpinnan nosto pääuomassa voisi hävittää pienten virtavesikohteiden koskiosuuksia, joissa kirjojokikorento lisääntyy.

Sierilän suunnittelualueella tehtiin vuonna 2017 kirjojokikorentokartoituksia, joissa lajista ei tehty havaintoja (Parkko 2017). Tuolloin tutkituista kohteista lajille mahdollisesti sopiviksi lisääntymisalueiksi arvioitiin Kampasajoki, Kuohunkijoki ja Hyypiöoja.

Vuonna 2008 valokuvattiin kirjojokikorenon naaras metsäautotiellä Oikaraisten pohjoispuolella. Vuonna 2017 valokuvattiin lajin koiras Lapinsuvannon kohdalla (Laji.fi), jossa lähin lisääntymiseen sopiva virtavesi on Kuohunkijoki. Vuonna 2023 Oikaraisissa valokuvattiin kirjojokikorenon naaras, joka oli värityksen perusteella aivan äskettäin kuoriutunut. Yksilö oli siis lentänyt paikalle hyvin läheltä; vain satojen metrien säteeltä. Lähialueella on vain kaksi lajille mahdollisesti sopivaa lisääntymispaikkaa: pohjoispuolella oleva Vanhakoski ja eteläpuolella oleva Hanninoja.

Loppupäätelmänä voidaan todeta, ettei kirjojokikorenon esiintymistä Sierilän suunnittelualueella ole kartoitettu riittävällä tarkkuudella. Nykyisten havaintojen perusteella on mahdotonta arvioida voimalaitoshankkeen vaikutuksia lajiin. Koska kirjojokikorenon lisääntymispaikkoja ei tunneta, ei voida hakea myöskään poikkeamislupaa niiden hävittämiseen tai heikentämiseen. On siis suositeltavaa tehdä perusteellinen lajin lisääntymispaikkoihin liittyvä selvitys elokuussa 2024, jossa tutkittaisiin havaintopaikkojen läheisyydessä olevat virtavesikohteet useammalla maastokäynnillä.

Kouvolassa 26.8.2023

Petri Parkko, luontokartoittaja (EAT)